

BIO Bezuinigingen

8 april 2025

Onderwerpen

- Actueel inzicht begrotingssaldo
- Beleid waardering en afschrijving activa
- Update per beleidscluster inclusief terugkoppeling accountgesprekken
- Rode draden naar aanleiding van de gesprekken
- Raadsvoorstel kaderstelling richting Perspectiefnota 2026
- Vervolgproces

Actueel inzicht begrotingssaldo

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Saldo volgens programmabegroting 2025	101	-2.541	-3.240	-3.457	-3.659
Correctie voor maatregelen 2026 die al verwerkt waren		-803	-976	-976	-976
Saldo begroting inclusief maatregelen 2025	101	-3.344	-4.216	-4.433	-4.635
Ontwikkelingen die nog niet in de begroting zijn opgenomen:					
Uitkomst Septembercirculaire 2024 gemeentefonds	-233	62	10	1	230
Actualisatie rentelasten jaarschijf 2029					-200
Hogere rijksbijdrage BUIG	286	286	286	286	286
Financiële gevolgen vastgoed-/verhuurbeleid		25	50	50	50
Herzieningen afschrijvingstermijnen investeringen		-430	-430	-430	-430
Ontwikkeling kosten jeugdhulp (info DG&J, prijspeil 2025)	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200
Als incidenteel aan te merken, dekking eigen vermogen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Te verwachten compensatie rijk voor ontwikkeling jeugdhulp	350	300	300	300	300
Overige mutaties					200
Inschatting totale financiële opgave	-696	-4.301	-5.200	-5.426	-5.399

- Bijstelling op basis van info DG&J, aannahme deel als incidenteel aan te merken
- Opgave vastgezet op € 4,5 miljoen per 2028, dat is op basis van de huidige stand van zaken niet genoeg voor een sluitende meerjarenraming

Waardering en afschrijving activa

- Ontwikkeling boekwaarden en kengetallen:

Omschrijving (x € 1.000)	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Cumulatief 2020-2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Ontwikkeling materiële vaste activa										
Investerings minus bijdragen derden	9.692	4.654	4.761	5.910	25.017	9.270	15.360	16.010	7.140	8.660
Afschrijvingen en afwaarderingen	-2.103	-1.888	-2.731	-2.252	-8.974	-2.370	-2.700	-3.020	-3.460	-3.750
Boekwaarde per eind	66.225	68.991	71.020	74.678		81.952	94.612	107.602	111.282	116.192
Ontwikkeling vaste vermogen										
Boekwaarde eigen vermogen per eind	33.116	30.715	29.135	28.421		25.220	22.910	21.610	21.710	21.810
Boekwaarde langlopende schulden per eind	40.822	36.079	46.337	52.246		47.205	67.664	80.973	85.432	90.440
Ontwikkeling kengetallen										
Netto schuldquote	46%	70%	60%	66%		74%	101%	127%	132%	139%
Solvabiliteit	39%	36%	33%	31%		26%	21%	18%	18%	17%

- Conclusies:
 - Jaarlijkse investeringen > jaarlijkse afschrijvingen
 - Eigen vermogen neemt af of blijft gelijk > leningen nemen toe
 - Hoge schuldquote leidt tot afname van flexibiliteit van de begroting

Waardering en afschrijving activa

- Keuzemogelijkheden beleid waardering en afschrijving activa:
 - Wel of niet sparen voor vervanging riolering (*Nu: niet, wel leidt tot (tijdelijk) hogere heffing*)
 - Wel of niet overhead toerekenen aan investeringen (*Nu: wel, niet leidt tot nadeel € 600k*)
 - Wel of niet toepassen componenten methode (*Nu: deels wel (wegen), niet leidt tot hogere lasten door vorming onderhoudsvoorziening*)
 - Afschrijvingstermijnen conservatief of risicovol (*Nu: risicovol, leidt tot hogere lasten ca. € 400k*)
- Advies college: iets meer balans tussen afschrijving en investering door meer conservatief om te gaan met afschrijvingstermijnen

Bestuur, burgerzaken en ondersteuning

- Onderwerpen of taakvelden in dit beleidscluster:
 - Bestuur
 - Burgerzaken
 - Overhead
- Financiële opgave:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Correctie	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning	8.203	-7.886	317	281	70	668	700

Bestuur, burgerzaken en ondersteuning

- Overzicht zoekrichtingen:

Beleidssterrein en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Samen- hang	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Hard- heid	Doel	Betrokken partij(en)
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning								
<i>Beperken inzet en andere dekking activiteiten communicatie (SGD)</i>	<i>a</i>	25	50	50	50			SGD
<i>Verlagen deelname en bijdragen Smart Delta Drechtsteden</i>	<i>p</i>	50	100	100	100			Smart Delta Drechtsteden
<i>Beëindigen bijdrage voor innovatie ICT (SGD)</i>		131	131	131	131			SGD
Formatie wethouders naar wettelijk minimum (2 fte)		58	115	115	115			
Versoberen nieuwjaarsreceptie		5	5	5	5			
Besparingen en/of innovatie dienstverlening Drechtsteden (burgerzaken)			15	15	15			Dienstverlening Drechtsteden
Beperken openingstijden burgerzaken minst bezette dagdeel		10	10	10	10			Dienstverlening Drechtsteden
Beperken eigen gebruik Rederij en verhuren vrijgekomen ruimte		25	50	50	50			
Sluiten gemeentehuis op vrijdagen		10	10	10	10			
Vrijval budget spoelen waterleiding gemeentehuis		7	7	7	7			
Minder inzet beveiliging gemeentehuis		7	7	7	7			
Verminderen schoonmaakactiviteiten gemeentehuis			7	7	7			
Verlagen inzet en budget voor werving personeel		20	20	20	20			
Verlagen vergoeding voor werkcafé ASVZ		5	5	5	5			ASVZ
Versoberen eindejaarsbijeenkomst voor medewerkers		5	5	5	5			
Inzet op verminderen afname diensten bedrijfsvoering van Dordrecht/SGD			120	120	120			SGD
		358	657	657	657		700	

- Stand van zaken:

- SGD: Project transparante financiering loopt uit (besparing onzeker want innovatie ICT € 131k wordt gebruikt voor doorontwikkeling en bij verminderen inzet SGD € 120k nu niet duidelijk wat er te kiezen is + kans/risico op herverdeeffect)

Orde en veiligheid

- Onderwerpen of taakvelden in dit beleidscluster:
 - Crisisbeheersing en rampenbestrijding
 - Openbare orde en veiligheid
- Financiële opgave:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Correctie	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Orde en veiligheid	3.208	-2.815	392	0	0	392	400

Orde en veiligheid

- Overzicht zoekrichtingen:

Beleidssterrein en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Samen- hang	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Hard- heid	Doel	Betrokken partij(en)
Orde en veiligheid								
Stoppen met BIT en buurtpreventie		18	18	18	18			
Verminderen budget rampenbestrijding		10	10	10	10			
Verminderen capaciteiten en budget handhaving		100	100	100	100			
Verhogen kostendekkendheid leges APV / evenementen		6	12	18	24			
		134	140	146	152		400	

- Stand van zaken en lopende acties:
 - Veiligheidsregio: Rijk bezuinigt op bijdrage aan veiligheidsregio, risico voor bijdrage gemeenten

Infrastructuur, ruimte en milieu

- Onderwerpen of taakvelden in dit beleidscluster:
 - Verkeer, vervoer en parkeren
 - Havens en waterwegen
 - Economie, bedrijvenloket en promotie
 - Milieubeheer
 - Ruimtelijke ordening
 - Wonen
- Financiële opgave:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Correctie	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Infrastructuur, ruimte en milieu	7.281	-7.288	-7	65	370	428	400

Infrastructuur, ruimte en milieu

- Overzicht zoekrichtingen:

Beleidssterrein en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Samen- hang	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Hard -heid	Doel	Betrokken partij(en)
Infrastructuur, ruimte en milieu								
<i>Verhogen kostendekkendheid exploitatie warenmarkt</i>	<i>b</i>	9	17	17	17			Marktkooplieden
<i>Verlagen bijdrage visitorsmanagement SWEK</i>	<i>m</i>	36	36	36	36			SWEK, Molenlanden
<i>Beëindigen bijdrage toerisme</i>		12	12	12	12			
Beeldkwaliteit beheer grijs openbare ruimte van B naar C zie hierboven	j	25	50	75	75			
Beëindigen abonnement meldpunt gladheid		PM	10	10	10			
Beëindigen bijdrage aan stichting DEAL		40	40	40	40			DEAL
Formatie duurzaamheid aframen na afloop SPUK	q			115	115			
Enkele bruggen niet meer vervangen bij einde levensduur			PM	PM	PM			
Terughalen taken BAG van SVHW			PM	PM	PM			SVHW
Aframen budget goed verhuurschap		5	5	5	5			
Kostendekkendheid leges omgevingsvergunningen beoordelen			PM	PM	PM			
		127	170	310	310		400	

- Stand van zaken en lopende acties:

- Keuzemogelijkheden investeringen in beeld gebracht (zie hierna)

Infrastructuur, ruimte en milieu

- Keuzemogelijkheden investeringen:

Investering (bedragen x € 1.000)	A / B kredie	Kred	Status	Planning jaar st	Planning jaar afron	Mogelijke keuze	Financieel effect
Aankopen Ruigenhil	A	9.121	Lopend	2021	2026	Tussentijds beëindigen	Verbetering vermogenspositie, geen voordeel voor saldo begroting
Uitvoering school Nokkenwiel (locatie Boerenpad)	B	7.650	Nog niet geopend	2025	2026	Uitstellen of geen nieuwbouw	Verlagen of vrijval kapitaallasten
Tijdelijke onderwijshuisvesting	B	900	Nog niet geopend	2025	2025	Uitstellen of geen nieuwbouw	Verlagen of vrijval kapitaallasten
Transferium	A	2.975	Lopend	2022	2026	Niet uitvoeren, wel voorbereiding	Verlagen of vrijval kapitaallasten
Impuls reconstructies/onderhoud 2023	B	200	Nog niet geopend	2023	2024	Niet uitvoeren	Vrijval kapitaallasten
Impuls reconstructies/onderhoud 2024	B	100	Nog niet geopend	2024	2025	Niet uitvoeren	Vrijval kapitaallasten
Uitvoering fietslus Edisonweg - Molenpad	B	1.000	Nog niet geopend	2025	2026	Niet uitvoeren	Vrijval kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2025	A	28	Nog niet gestart	2025	2026	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2025 (Staalindustrieweg 1)	A	29	Nog niet gestart	2025	2026	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2025 (Haven 4)	A	115	Nog niet gestart	2025	2026	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2025 (Ieplaan 2)	A	87	Nog niet gestart	2025	2026	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2025 (Sportlaan 3)	A	86	Nog niet gestart	2025	2026	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2026	A	6	Nog niet gestart	2026	2027	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2026 (Haven 4)	A	38	Nog niet gestart	2026	2027	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2026 (Sportlaan 3)	A	220	Nog niet gestart	2026	2027	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2027	A	15	Nog niet gestart	2027	2028	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2027 (Zuiderstek 1)	A	133	Nog niet gestart	2027	2028	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2028	A	5	Nog niet gestart	2028	2029	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Verduurzaming vastgoed 2028 (Zuiderstek 1)	A	79	Nog niet gestart	2028	2029	Uitstel of niet Paris-proof	Lagere kapitaallasten
Voorbereiding reconstructie van Eesterensingel-Plantageweg	A	100	Nog niet gestart	2025	2028	Niet uitvoeren, nog niet noodzakelijk	Vrijval kapitaallasten
Uitvoering reconstructie van Eesterensingel-Plantageweg	B	1.650	Nog niet geopend	2027	2028	Niet uitvoeren, nog niet noodzakelijk	Vrijval kapitaallasten
Voorbereiding reconstructie Haven-Dam	A	100	Nog niet gestart	2026	2029	Niet uitvoeren, nog niet noodzakelijk	Vrijval kapitaallasten
Uitvoering reconstructie Haven-Dam	B	2.050	Nog niet gestart	2028	2029	Niet uitvoeren, nog niet noodzakelijk	Vrijval kapitaallasten
Voorber. omvorming Vinkerpolderweg-Polderstraat-Oude Torenweg	A	75	Nog niet gestart	2026	2029	Niet uitvoeren	Vrijval kapitaallasten
Uitvoering omvorming Vinkerpolderweg-Polderstraat-Oude Torenweg	B	915	Nog niet gestart	2028	2029	Niet uitvoeren	Vrijval kapitaallasten

Infrastructuur, ruimte en milieu

- Investerings die niet of nog niet in de begroting zijn opgenomen:
 - Marineweg-Dam kruispunt
 - Vervangen riool West Kinderdijk Noord
 - Vervangen school De Schalm
 - Vervangen school Het Kompas
 - Reconstructie Zeelt (mogelijk nodig, zorgplicht)

Onderwijs

- Onderwerpen of taakvelden in dit beleidscluster:
 - Openbaar onderwijs
 - Onderwijshuisvesting
 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- Financiële opgave:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Correctie	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Onderwijs	2.429	-2.755	-326	0	40	-286	-300

Onderwijs

- Overzicht zoekrichtingen:

Beleidssterrein en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Samen- hang	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Hard- heid	Doel	Betrokken partij(en)
Onderwijs								
Stoppen met bekostigen schoolzwemmen			75	150	150			BSSA
Stoppen met huur en beheer ruimte tafeltennisvereniging		6	6	6	6			Tafeltennisvereniging
Beëindigen subsidiëring peuterspeelzaalwerk			PM	50	50			Kiekeboe
Stoppen met subsidie Studievaart			5	5	5			
Striktere voorwaarden bekostiging leerlingenvervoer			0	0	0			
		6	86	211	211		-300	

- Stand van zaken:
 - Gesprek met BSSA over schoolzwemmen (zie bij sport, cultuur en recreatie)
 - Gesprekken via LEA over uitstel investeringen of renovatie in plaats van nieuwbouw

Rode draden accountgesprekken *Onderwijs*

- Advies betrokken partijen; Indien keuzes moet worden gemaakt, voer dan in ieder geval de wettelijke taak uit (lees: huisvesting)
- Kwalitatief goede onderwijshuisvesting wordt van groter belang geacht dan niet wettelijke ondersteuning zoals schoolzwemmen, naschoolse ondersteuning etc.
- Uitstel van investeringen leidt tot hogere kosten op lange termijn

Sport, cultuur en recreatie

- Onderwerpen of taakvelden in dit beleidscluster:
 - Sportbeleid, activering en sportaccommodaties
 - Cultuur en cultureel erfgoed
 - Media
 - Openbaar groen en recreatie
- Financiële opgave:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Correctie	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Sport, cultuur en recreatie	6.243	-4.989	1.253	80	-60	1.273	1.300

Sport, cultuur en recreatie

- Overzicht zoekrichtingen:

Beleidssterrein en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Samen- hang	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Hard- heid	Doel	Betrokken partij(en)
Sport, cultuur en recreatie								
Verhogen (indexeren) huur grond aan GR Sportpark Souburgh	i	2	2	2	2			Souburgh
Beëindigen lidmaatschap vereniging sport en gemeenten		2	2	2	2			
Inzet op zelf dragen exploitatierisico/-tekort sporthal Molenzicht		25	25	25	25			Molenzicht
Inzet op opbrengstmaximalisatie zwembad BSSA		10	10	10	10			BSSA
Inzet op zelf dragen exploitatierisico cultureel centrum Landvast	k							Landvast
Inzetten op verminderen subsidie activiteiten/exploitatie Landvast	k		200	200	200			Landvast
Inzetten op enkel kosten/vergoeding voor jeugdige sporters			178	178	178			BSSA, Molenzicht, Souburgh, korfbalvereniging
Clusteren divers kleinere budgetten verminderen activiteiten		19	19	19	19			diverse partijen
Verlagen bijdrage molens/SIMAV	l	2	2	2	2			SIMAV
Lagere subsidie bibliotheek	f	40	80	80	80			Bibliotheek
Subsidie bibliotheek verder afbouwen tot regionaal gemiddelde (€ 12 per inwoner)	f	40	80	160	160			Bibliotheek
Beeldkwaliteit beheer groen en grijs openbare ruimte van B naar C	j	25	50	75	75			
		165	648	753	753		1.300	

- Stand van zaken en constatering:
 - Gesprekken BSSA, Molenzicht, Souburgh, Landvast, Bibliotheek
 - Totaal zoekrichtingen tellen niet op tot € 1,3 miljoen
 - Groot deel van budgetten in dit cluster betreft groen en recreatie, geen onderdeel van accountgesprekken

Rode draden accountgesprekken *Sport, cultuur en recreatie*

- Omvang zoekrichtingen worden door de betrokken partijen te groot geacht om op te vangen
- Verzoek betrokken partijen: Beter is dan een duidelijke keuze: Alles of niets
- Met welke voorzieningen gaan we stoppen?

Sociaal domein

- Onderwerpen of taakvelden in dit beleidscluster:
 - Sociale basisvoorzieningen
 - Participatie
 - Individuele voorzieningen Wmo
 - Individuele voorzieningen jeugdhulp
- Financiële opgave:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Correctie	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Sociaal domein	24.013	-23.197	816	550	-286	1.080	1.100

- Opgave vastgezet op € 1,1 miljoen. Dat is minder dan het verwachte kostenniveau na de laatste bijstelling.

Sociaal domein

- Overzicht zoekrichtingen:

Beleidssterrein en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Samen- hang	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Hard- heid	Doel	Betrokken partij(en)
Sociaal domein								
<i>Versoberen activiteiten jeugd POH</i>	<i>e</i>	50	50	50	50			<i>Jeugdteams</i>
<i>Afbouw inloopvoorziening GGZ (Yulius)</i>	<i>d</i>	25	50	50	50			<i>Yulius</i>
<i>Anders organiseren activiteiten participatie (GR Sociaal)</i>		200	200	200	200			<i>GR Sociaal</i>
<i>Verminderen activiteiten jongerenwerk</i>		75	100	100	100			<i>Jeugdpunt</i>
Verlagen budget adviesraad sociaal domein		2	2	2	2			Adviesraad
Inschatting bijdrage beschermd wonen en/of zelf minder doen	n	75	75	75	75			Gemeente Dordrecht
Vrijval budget lokaal armoedebeleid (excl. subsidies)		33	33	33	33			
<i>Lagere subsidie Stichting Welzijn Alblasserdam</i>	<i>c / g</i>	50	50	50	50			<i>SWA</i>
<i>Lagere subsidie Sociale Basis</i>	<i>g</i>	100	100	100	100			<i>Sociale basis</i>
Inzetten op fusie Brughuispartners (lokaal voorveld)	g	75	150	200	200			SWA, Sociale basis, Jeugdteams
Verminderen activiteiten buurtaanpak na 2026	h		50	50	50			WK10
Verminderen activiteiten en subsidiëring vluchtelingenwerk		8	15	25	25			Vluchtelingenwerk
Verminderen activiteiten en subsidiëring Kerstencentrum, Jong JGZ en andere		8	15	25	25			Kerstencentrum, Jong JGZ (voor een deel van de opgave)
Inkomensregelingen en minimabeleid deels terug naar minimum	o	50	75	75	75			GR Sociaal
Anders organiseren WMO, meer lokaal (via algemene voorziening)		100	200	400	400			GR Sociaal, Sociale basis, SWA, Helpende handen, Yulius
Anders organiseren ambulant specialistische jeugdhulp (alg. voorziening)		100	200	300	300			DG&J, Jeugdteams
		951	1.365	1.735	1.735		1.100	

- Stand van zaken en lopende acties:

- Gesprekken Brughuispartners, LEA, Jong JGZ, Jeugdpunt, Kerstencentrum, Yulius, Odensehuis, Helpende Handen, Vluchtelingenwerk
- BIO en ontwikkelingen GR Sociaal en GR DG&J

Rode draden accountgesprekken *Sociaal Domein*

- Maatregelen in dit domein treffen direct kwetsbare inwoners
- Lokale partijen willen en kunnen constructief meedenken
- Partijen geven aan dat lokale bezuinigingen elders tot kosten leiden
- Lokaal meer grip op kwaliteit en kosten dan in de regio
- Advies betrokken partijen; maak lokale beleidskeuzes om lokaal te investeren en zo regionale kosten te beheersen

Rode draden accountgesprekken *Sociaal Domein*

- GR Sociaal en GR DG&J (avond 3 april)
- Advies GR-en: Beïnvloeding zit in lokale beleidskeuzes
- GR DG&J:
 - Jeugdhulp naar de voorkant (Segment 4)
- GR Sociaal:
 - Toeleiden naar Werk
 - WMO, Participatie en Dagbesteding
 - Schuldhulpverlening en bestaanszekerheid

Exploitaties en overige eigen middelen

- Onderwerpen of taakvelden in dit beleidscluster:
 - Afvalstoffen, riolering, begraafplaatsen
 - Treasury
 - Lokale belastingen
 - Beheer gebouwen en gronden
 - Overige baten en lasten
- Financiële opgave:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begr. jaarschijf 2028	Algemeen uitkering	Verschil	Correctie	Bijstellingen	Actueel verschil	Afgerond verschil
Overige eigen middelen	-6.866	7.878	1.012	0	-41	971	900

Exploitaties en overige eigen middelen

- Overzicht zoekrichtingen:

Beleidsterrein en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Samen- hang	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Hard- heid	Doel	Betrokken partij(en)
Overige eigen middelen / exploitaties								
Afstoten Participand		50	100	100	100			Helpende handen, Yulius, Odensehuis
Verhogen onroerendezaakbelasting woningen		150	300	450	450			WK10
Verhogen onroerendezaakbelasting niet-woningen		190	380	570	570			
Heropstarten precariobelasting		30	30	30	30			SVHW
		420	810	1.150	1.150		900	

- Stand van zaken en lopende acties:
 - Gesprek met Woonkracht10
 - Atlas lokale belastingen (COELO)

[illegible]

Samenvatting saldo begroting versus zoekrichtingen

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Doel
Prognose saldo begroting	-4.301	-5.200	-5.426	-5.399	
Saldo haalbaar geachte mogelijke maatregelen:					
Sport, cultuur en recreatie	165	648	753	753	1.300
Sociaal domein	951	1.365	1.735	1.735	1.100
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning	358	657	657	657	700
Infrastructuur, ruimte en milieu	127	170	310	310	400
Orde en veiligheid	134	140	146	152	400
Onderwijs	6	86	211	211	-300
Overige eigen middelen, exploitaties	420	810	1.150	1.150	900
Totaal	2.161	3.876	4.962	4.968	4.500
Saldo begroting en maatregelen	-2.140	-1.324	-464	-431	
Saldo niet haalbaar geachte mogelijke maatregelen:					
Sport, cultuur en recreatie	36	396	508	548	
Sociaal domein	125	150	150	150	
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning	0	250	250	250	
Infrastructuur, ruimte en milieu	0	60	60	60	
Orde en veiligheid	0	51	51	51	
Onderwijs	0	0	0	0	
Overige eigen middelen, exploitaties	0	75	75	75	
Totaal	161	982	1.094	1.134	

Raadsvoorstel kaderstelling richting Perspectiefnota 2026

- Gemeenteraadsverkiezingen in 2026
- Steun voor het onderzoeken en uitwerken zoekrichtingen
- Bepalen van de omvang van de uit te werken opgave
- Ook inzicht in keuzemogelijkheden investeringen
- Keuzes worden gemaakt bij de vaststelling van de Perspectiefnota 2026
- Keuzes zijn definitief bij de vaststelling van de Programmabegroting 2026
- Zijn er vragen over het voorstel?

Beslispunten raadsvoorstel kaderstelling Perspectiefnota

1. De te realiseren bezuinigingsdoelstelling te zetten op € 4,5 miljoen, waarbij rekening wordt gehouden met een periode van ingroei naar een sluitende jaarschijf 2028 en zoveel eerder als mogelijk
2. De volgende Leidende Principes vast te stellen als kader voor de zoekopgave:
 - a. De uitkomst van de analyse op beleidsclusterniveau van het gemeentefonds als basis te gebruiken.
 - b. In principe niet meer uit te geven voor een beleidscluster dan de gemeente voor dat cluster aan inkomsten ontvangt.
 - c. De bezuinigingen daarmee binnen een beleidscluster te zoeken tot het niveau waarop een beleidscluster weer in balans is.
3. Lopende en geplande investeringen (conform de lijst in bijlage 3) beoordelen en waar nog keuzemogelijkheden zijn die bij kunnen dragen aan de financiële opgave deze in beeld brengen voor zover deze de steun van minimaal drie fracties hebben.
4. Kritisch te kijken naar realistische afschrijvingstermijnen en daar waar deze termijnen niet realistisch zijn, voorstellen te doen om deze aan te passen.
5. De politiek haalbaar geachte mogelijke maatregelen te onderzoeken die nodig zijn om de doelstelling te behalen conform de lijst in bijlage 2.
6. De mogelijke maatregelen aan te vullen en bij te stellen met de door de raad aangedragen mogelijkheden en bijstellingen voor zover deze de steun van minimaal drie fracties hebben.

Planning proces Perspectiefnota 2026

Activiteit	Start	Einde	2025					2025				2025				2025					2025			
			mrt					apr				mei				jun					jul			
			3-mrt	10-mrt	17-mrt	24-mrt	31-mrt	7-apr	14-apr	21-apr	28-apr	5-mei	12-mei	19-mei	26-mei	2-jun	9-jun	16-jun	23-jun	30-jun	7-jul	14-jul	21-jul	28-jul
Werkbijeenkomst financieel perspectief fracties gemeenteraad	6-mrt	6-mrt	◆																					
Gesprekken met voornaamste partners die onderwerp zijn van mogelijke maatregelen	10-mrt	28-mrt				◆																		
Collegevergadering uitgangspunten en proces bezuinigingen	25-mrt	25-mrt				◆																		
Integraal PFO voortgangsgesprekken terugkoppeling	25-mrt	25-mrt				◆																		
Uitwerking van de voorstellen en in beeld brengen consequenties	31-mrt	30-mei													◆									
BIO DG&J en GR Sociaal over financiële positie de noodzaak tot bezuinigingen	3-apr	3-apr					◆																	
Commissievergadering uitgangspunten en proces bezuinigingen	16-apr	16-apr							◆															
BIO terugkoppeling gesprek partners bezuinigingen en update financiën	8-apr	8-apr						◆																
Gesprek gemeenteraad met inwoners en betrokkenen over bezuinigingen	6-mei	6-mei										◆												
Raadsvergadering vaststelling uitgangspunten en proces bezuinigingen	13-mei	13-mei											◆											
Doorrekenen financiële gevolgen meicirculaire 2025	2-jun	6-jun														◆								
Collegevergadering behandeling Perspectiefnota 2026	24-jun	24-jun																	◆					
Technische uitleg Perspectiefnota 2026	26-jun	26-jun																	◆					
Inspiraakavond gemeenteraad Perspectiefnota 2026	1-jul	1-jul																		◆				
Raadsvergadering vaststelling Perspectiefnota 2026	8-jul	8-jul																			◆			